

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania D. K.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie
o wysokość policyjnej renty rodzinnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15
czerwca 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUa 794/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 14 stycznia 2022 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 15 marca 2021 r. i oddalił odwołanie D. K. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lipca 2017 r., mocą której organ rentowy ponownie ustalił wysokość policyjnej renty rodzinnej wnioskodawczyni od dnia 1 października 2017 r.

Sąd pierwszej instancji zobowiązał pozwanego do przeliczenia policyjnej renty rodzinnej odwołującej się z pominięciem art. 24 w związku z art. 15c lub

art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1626, dalej jako ustawa zaopatrzeniowa). W jego ocenie, organ rentowy nie udowodnił, że okres służby męża odwołującej się (1968-1990) może być uznany za służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Sąd Apelacyjny nie zgodził się z takim wnioskowaniem, odwołując się do dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a te nie pozostawiają wątpliwości, że decyzja organu rentowego był prawidłowa.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną odwołująca się.

Odwołująca się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powołała się na podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. W ocenie skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Opolu i oddalił odwołanie, a tego rodzaju werdykt zapadł z naruszeniem ustawy art. 13b ust. 1 w związku z art. 15c ust. 1 pkt 1) i art. 22a ustawy o zaopatrzeniowej. Nadto za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia również rozbieżne orzecznictwo Sądów Apelacyjnych, które rozpatrują odwołania od decyzji organu rentowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawy przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania są aktualnie powszechnie znane, bowiem orzecznictwo ugruntowało wszelkie wątpliwości, jakie na tym tle mogą wystąpić, a stosowne przepisy k.p.c. nie podlegały zmianom. Nie ma zatem powodów, by obecnie szczegółowo powtarzać okoliczności, jakie musi spełnić wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r.,

II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950).

Z ogólnej perspektywy skargi kasacyjnej warto podkreślić, że na obecnym etapie nie podlegają badaniu zarzuty kasacyjne, stąd wszelkie próby odesłania do nich pozostają bezskuteczne. Po wtóre, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być konstruowany szablonowo i lapidarnie, gdyż od niego zależy ewentualne powodzenie skargi kasacyjnej, zwłaszcza w sprawach dotyczących ustalenia wysokości świadczeń funkcjonariuszy w związku z tak zwaną „ustawą dezubekizacyjną”, bowiem na jej tle faktycznie występuję szereg wątpliwości. Nie oznacza to jednak, że beczynność argumentacyjna wnoszącego skargę kasacyjną przerzuca ciężar poszukiwania przesłanek na Sąd Najwyższy. Etap postępowania kasacyjnego opiera się na innym module niż postępowania apelacyjne. Dlatego skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw wymaganych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

Odnosząc powyższe uwagi do wniosku skarżącej, to już wstępnie widać, że nie wskazuje on żadnej przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Po pierwsze, istotne zagadnienie prawne (pkt 1) w ogóle nie zostało przedstawione ani sformułowane. Po wtóre, przesłanka z pkt 2 k.p.c. nie została w żaden sposób uprawdopodobniona. Sam fakt powołania się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na rozbieżność orzecznictwa Sądu Apelacyjnego, bez jednoczesnego wydobywania tych spraw i ich analizy, nie spełnia wymogu wynikającego z tej podstawy. Podobnie, jak powołanie się na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20 (OSNP 2021 nr 3, poz. 2) nie wyczerpuje obowiązków wnoszącego skargę do wykazania suponowanej podstawy przyjęcia jej do rozpoznania. Swoją drogą Sąd Apelacyjny odwołał się do uzasadnienia tej uchwały, wskazując, że kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy

zaopatrzeniowej powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy. W tym kontekście Sąd Apelacyjny dokonał odmiennej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie. Uchwała nie sprzeciwia się możliwości uznania konkretnej służby za pracę na rzecz totalitarnego państwa, bo nie taki zresztą był cel wypowiedzi poszerzonego składu Sądu Najwyższego. Przede wszystkim w sprawie III UZP 1/20 chodziło o zapewnienie standardu postępowania, to znaczy, by sąd (sądy) nie orzekały formalnie, pozostając związane stosownym zaświadczeniem wydanym w odniesieniu do konkretnego funkcjonariusza, zaś o ewentualnym zaliczeniu do „służby na rzecz totalitarnego państwa” może decydować także długość okresu pełnienia służby, jej historycznego umiejscowienia w okresie od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., miejsca pełnienia służby, zajmowanego stanowiska, czy stopnia służbowego. W doktrynie zwrócono uwagę, by podczas weryfikacji przebiegu służby sięgać do opinii służbowych funkcjonariuszy (szer. zob. B. Jaworski: System opiniowania funkcjonariuszy służb mundurowych, *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Iuridica* 2019 nr 87, s. 105).

W końcu w uchwale III UZP 1/20 zwracano uwagę na inne wątki dotyczące możliwości powtórnego obniżenia świadczeń emerytalnych (zasady *ne bis in idem*), a te zupełnie gubi wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W końcu skarżący chcąc wykazać podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jest zobligowany do wskazania, jakie widoczne uchybienia doprowadziły do wydania oczywiście niesłusznego wyroku przez Sąd drugiej instancji. Chodzi w tym miejscu o wady kardynalne i obiektywne, bo dopiero wówczas widoczne staje się (może stać się) oczywiste naruszenie prawa. Za takie samo w sobie nie może być uznane reformatoryjnie rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji, skoro ono jest wynikiem poszerzenia okoliczności faktycznych, położenia akcentu na inne wątki, dotychczas pominięte. Jeżeli zaś na tym etapie doszło do usterek w subsumpcji, to zadaniem skarżącego jest ich wydobywanie i wskazanie, tak by jego wniosek nie był gołosłowny. Tego jednak w skardze brak, co sprzeciwia się przyjęciu jej do rozpoznania. Dlatego też Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

(AGM)

[f.n]

